No. 2396 Zaterdag 14 December 1929. 46ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Pastorie Otrabanda, Tel. 507.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50; voor elken regel meer 10 cts.

Curaçaosche Sprokkelingen.

Stemmen van boven.

We hebben pas „buitenstemmen" gehad, nu „stemmen van boven"; waarvan we hopen dat ze even gunstig en gretig gehoor mogen vinden, als onlangs de „buitenstemmen" gevonden hebben.

Dan mogen we meer als tevreden zijn.

In het Voorloopig Verslag op Hoofdstuk XI van de Rijksbegrooting voor 1930 lezen we als volgt over de Bovenwindsche eilanden:

„De tegenstelling tusschen den voorspoed op Curaçao en Aruba, en de groote armoede en de misstanden op de andere eilanden, doet zich hoe langer hoe pijnlijker gevoelen. Men stelde de vraag of het niet wenschelijk zou zijn door het scheppen van een betere en snellere communicatie het mogelijk te maken, dat de andere eilanden in de steeds moeilijker wordende voedselvoorziening van Curaçao mede het hunne konden bijdragen. Dit zou wederkeerig ook op deze eilanden meer welvaart, door een verbeterden afzet van producten, kunnen brengen", en sprekende over de samenstelling van den Kolonialen Raad, waren verscheidene leden van oordeel, dat deze geen waarborgen oplevert, dat de belangen van de verschillende eilanden, behalve Aruba en Curaçao „behoorlijk worden behartigd, hetgeen naar hun meening ook in practijk gebleken is."

We hebben den indruk dat men zich in Holland veel warmer maakt voor de belangen der Bovenwindsche eilanden, dan hier het geval is. Wat in zekeren zin gelukkig is, omdat daardoor de belangstelling hier, al is 't misschien wat gedwongen, levendig gehouden wordt.

Maar moge 't nu eens niet bij woorden alleen blijven, - de belangstelling op papier alleen is te goedkoop; - doch laat men eindelijk eens tot daden overgaan. Dat is het waarop de bevolking van de Bovenwindsche eilanden wacht, al sinds jaren lang.

Het ontvolkingssysteem, onder Gouverneur BRANTJES ingezet, en nu al sinds jaren met treurig succes gevolgd, zal moeilijk te herstellen zijn.

Had men toentertijd gedaan waarvoor thans de ernstige aandacht van 't Bestuur gevraagd wordt, wellicht ware de emigatie volstrekt onnoodig geweest. Eenmaal van die eilanden, en vooral van St. Eustatius weg, zal de bevolking er niet terugkeeren, alvorens de toekomst verzekerd is. En daar zijn we, helaas, nog zoo ver, heel ver vanaf.

Want wordt er nu eigenlijk voor die eilanden gedaan? Tot aan een vast plan van opheffing, of liever van een poging tot opheffing is men nog niet toe.

De cocosaanplant, waarmede men nu begonnen is, hebben we hooren vergelijken met den aanplant van een jong dennebosch in de Peel. Een ieder die een beetje kennis van zaken heeft, zal daar toch wel geen opleving in 't groot van verwachten.

Het gaat er ongeveer mee als met het éene talent van 't Evangelie, dat in den grond begraven werd, zonder rente op te leveren.

Wat dan?

Als we ons niet vergissen, heeft reeds jaren geleden Jan Paul bij herhaling gepleit voor bevordering van den veeteelt. Daarvan is volgens veler meening, zeer zeker heil te verwachten.

Doch een kenner van de Statiaansche toestanden noemde als *voorloopig* ideaal, de *kleine veeteelt*, n. l. van kippen, geiten en schapen.

Lukt dit, en bij verstandige en kundige leiding moet 't lukken, dan kan men wellicht na verloop van tijd ook overgaan tot groote veeteelt.

Doch om deze kleine veeteelt aan te moedigen en te doen gelukken, is er op de eerste plaats noodig een betere en snellere verbinding met Curaçao, om de producten zonder te veel moeite aan de markt te kunnen brengen.

Dit hebben, o. i. de heeren Leden van de Tweede Kamer heel goed ingezien; en daarom juichen wij hun belangstelling toe.

Doch voldoende is dit niet. Stoomverbinding is reeds veel, maar nog niet alles.

Tot nu toe is men voor den afzet van de potatoes en de jams, waarvan de teelt ook dient aangemoedigd te worden, in hoofdzaak aangewezen op de welwillendheid van kapitein of een van de bemanning van de schoeners.

Wanneer hier een soort agentschap bestond voor Bovenwindsche producten, waaraan men deze geregeld kon zenden, en dat zich er speciaal mee zou belasten om deze aan den man te brengen, zou hiermee reeds veel gewonnen zijn. Dan behoefte men zich niet meer af te vragen: aan wie ze te zenden? of, zouden ze wel aan komen?

Zou 't niet op den weg liggen van onze Kamer van Koophandel om zich deze zaak eens aan te trekken, en den weg te bereiden voor een eventueel geregeld export van de Bovenwinden naar hier? Ze zou er een mooi werk mee doen, en velen erdoor aan zich verplichten.

Laat 't niet aan doovemansooren gesproken zijn. Als het Bestuur tezamen met de Kamer van Koophandel zich het lot der Bovenwindsche eilanden eens ernstig wilde aantrekken, dan dunkt ons, dat er toch wel iets te bereiken zou zijn.

***

Nu eens een andere stem.

Thans geldt 't niet juist een algemeen, meer een persoonlijk belang. Of eigenlijk ook wel weer een algemeen belang, want bij een goed en goed betaald ambtenaarskorps wint 't algemeen belang zonder eenigen twijfel.

Er gebeuren bij het Gouvernement soms vreemde, heel vreemde dingen. Terwijl men van den eenen kant met geld gooit, — 't helaas, maar al te dikwijls vergooit, — tracht men van den anderen kant soms in kleinigheden te bezuinigen, tot op 't [illegible] toe.

Zulk een geval doet zich voor op Saba.

Men heeft daar een ambtenaar, een agent van politie 2de klas, — een kerel uit één stuk, nauwgezet, actief en accuraat, — Hollander van geboorte, met 16 dienstjaren, en een traktementje overeenkomstig zijn rang als politieagent.

Tot hiertoe is alles all right!

De man heeft echter meer te doen, dan gewoon politieagent spelen.

Hij heeft tevens op te treden als havenmeester, loods, ambtenaar van de douane en waarnemer van den weerkundigen dienst.

En het mooist van alles is, dat hij al deze bijpostjes heeft waar te nemen, zoo goed als zonder bijverdienste. Want 't bitter weinigje wat hij extra krijgt, is niet meer dan een fooitje; kan kwalijk als bijverdienste en betaling voor al die diensten in aanmerking komen.

Allemaal sine-cure's, zal misschien de een of ander zeggen, of denken.

Met uw verlof, heeren, die zóó denkt; de dienst is veel zwaarder dan u denkt. Als havenmeester of loods heeft de man maar niet in zijn bootje te stappen, om naar het schip te worden gemotord of geroeid.

Vooreerst moet hij van boven naar de baai loopen, — een paard is hem niet toegestaan. En als hij met een renteloos voorschot een paard zou kunnen koopen, zooals hem werd toegezegd, dan zou hem nog fouragegeld geweigerd worden.

En dat, terwijl vroeger, toen er veel minder geld in het laadje was, de havenmeester een paard met fouragegeld had.

Waarom nu dan deze zuinigheidsmaatregel? Kan de man het helpen, dat de Bovenwindsche eilanden zoo in de penurie zitten? Soms heeft hij 2 maal per dag dien trippel van boven naar beneden en weer terug te maken. En wordt de eene baai te onstuimig bevonden, zooals meermalen voorkomt, dan heeft hij den weg wederom naar boven te maken om vandaar naar de andere baai te gaan.

Als douane-ambtenaar is z'n arbeid al niet minder. De opslagplaats van 't gouvernement is n. l. aan de baai. Wil iemand zijn goederen eruit hebben, dan heeft de man weer naar de baai te tippelen, waarvoor hem dan een vergoeding gewordt van zegge f. 1.50. Het is gebeurd dat hij in een maand 22 keer naar de baai is geweest, en eens 16 dagen achtereen, eens of meermalen per dag.

Zoo heeft hij soms heele dagen aan de baai door te brengen, zonder eten. Wil hij wat te eten hebben, dan moet dit van boven speciaal door een betaalden looper gebracht worden.

Hierbij komt dan nog zijn administratief werk op 't kantoor en de dagelijksche weeropnamen, waarvoor hem de kapitale som van f. 6.- per maand boven zijn salaris als agent wordt uitbetaald.

Waarom deze dwaze bezuiniging? Als men 't in die lijn zou willen zoeken, zou er nog heel wat meer, en met veel meer reden, kunnen bezuinigd worden.

Dit is geen bezuiniging meer, maar een onrechtvaardigheid ten opzichte van dien man, waaraan ten spoedigste een einde dient te komen. Ik geloof niet dat een der leden van den Raad 't hiermee oneens zal zijn. Laat men den man uit den politie-stand ontheffen en hem aanstellen als havenmeester en ambtenaar van de douane met een traktement overeenkomstig zijn werk en zijn bekwaamheid; en dan een paard ter zijner beschikking, waarvoor hem fouragegeld wordt toegestaan.

Niets is meer billijk dan dat.

Voor Saba met z'n blanke bevolkinh is 't gewenscht dat er een blanke havenmeester en ambtenaar der douane is, vooral ook met het oog op de steeds veelvuldiger wordende bezoeken van Amerikanen en Amerikaansche yachts.

Mocht deze stem gunstig onthaal vinden bij het Bestuur, zooals we hopen, dan is er alweer een misstand, want dat is het toch, de wereld uit.

En de bevolking van Saba, die dien ambtenaar zeer hoog heeft, zal er het Bestuur dankbaar voor zijn.

Uit het Curaçaosche leven.
door H. M. H.

Ons Gevangeniswezen; hoe het worden zal.

Reeds twee jaren geleden, aanstonds bij zijn optreden als Procureur Generaal, heeft de Heer van Dijk, in een der eerste vergaderingen van de Gevangeniscommissie, als zijn meening te kennen gegeven, dat er noodzakelijk een nieuwe gevangenis komen moest. Maar daarbij is het niet gebleven. Door het departement van Openbare Werken is intusschen op verzoek der Gevangeniscommissie een nieuwe gevangenis ontworpen, die zal voldoen aan de eischen, die aan zulk een instelling in den tegenwoordigen tijd gesteld moeten worden.

Het model is overgenomen van een der modernste gevangenissen van Ned. Indië, beproefd aan het tropenklimaat en plaats biedend voor een twee honderd personen. Ze is verdeeld in drie afdeelingen, een voor mannen, een voor vrouwen, en een voor de misdadige jeugd. Ze zal voorzien worden van een ziekenzaal, een dokterskamer, goede badgelegenheden, en ook ruime gelegenheid bieden voor werkverschaffing binnen de gevangenismuren.

Want, gelijk ik in het vorige artikel schreef; het buitenwerk zal geheel moet moeten worden afgeschaft. Want heel wat ongerechtigheden, als vijlen, zagen, en zelfs wapenen, zijn hierdoor de gevangenis binnengesmokkeld, en dit kon zelfs niet verhinderd worden, ondanks een zeer strenge visitatie. Gelijk in Holland en Indië zal dan ook hier werkverschaffing uitsluitend en alleen in de gevangenis verstrekt worden.

Dit zal ook nog dit voordeel hebben, dat goedleerschen bij hun terugkomen in de maatschappij voldoende kennis hebben van een vak, om met eerzamen handarbeid hun brood te verdienen.

Het plan door O. W. ontworpen, zal 95.000 gld. kosten. Over de plaatsing wordt nog gedacht, of dit zijn zal op Parera, het Rif, een eiland in het Schottegat of elders. Met de geheele installatie inbegrepen, worden de totale kosten geschat op een kleine twee ton.

Bij de gevangenis is een woning, die door den Directeur zal worden betrokken.

Verder zal nog worden aangesteld een administrateur over beide gestichten, die echter wonen zal bij het huis van bewaring en daarover tevens het toezicht heeft. Voor beide functionarissen zijn reeds gelden toegestaan op de suppletoire begrooting.

Werkelijk is er voor het gevangeniswezen een goed admistrateur noodig.

Want er zijn in zulk een Gouvernementsgesticht heel wat verplichte en onverplichte registers bij te houden, en moeten er geregeld staten en statistieken werden opgemaakt. Het beheer der gelden vergt heel wat zorg; zoowel die der gevangenis, als die der gevangenen; want bij goed gedrag kunnen deze laatsten een 10 gld per maand verdienen, en vakmenschen nog meer, waarvan ze de helft mogen besteden en de andere helft hun ter hand gesteld wordt bij het einde van den straftijd. Dan nog het toezicht op de magazijnen, waar de plunjes bewaard worden en de eigendommen, waarmee de gedetineerden het huis van bewaring binnen komen, en die ze weer mee krijgen wanneer ze de gevangenis verlaten; maar in die magazijnen is het ook vol van voedingsmiddelen en brandstof, die geregeld moeten worden aangevuld en gedistribueerd, en straks van artikelen voor de werkverschaffing.

Natuurlijk zal ook bij de nieuwe gevangenis het personeel moeten worden uitgebreid, ofschoon relatief in mindere mate, daar de modernere inrichting het toezicht zal vergemakkelijken.

Is nu zulk een groote gevangenis noodig? Gelijk ik reeds in het vorige artikel schreef, was onze oude gevangenis berekend op dertig personen.

Maar gelijk alles in onze stad vooruitging, zoo ging het ook met de misdaad.

En misschien zelfs is de crimineele vooruitgang wel relatief sterker dan de economische. In onze vroegere eenvoudige Curacaosche maatschappij was die oude gevangenis, voor een enkele vreemdeling en een paar inheemsche gelegenheidsmisdadigers ruim voldoende; maar met het groeiend aantal vreemdelingen, wat gelijk ik vroeger reeds schreef, niet steeds het crême de la crême is, zijn er zelfs ook een groot aantal beroepsmisdadigers binnengekomen, die niet alleen een grootere gevangenis vragen, (op 31 Sept. waren er 73) maar ook een, die aan moderne eischen voldoet.

Dan bij de invoering van een betere politie, - opmerkelijk feit- is de gevangenis vergeten. Wanneer men eens de registers op het parket naslaat, en er een graphische voorstelling van maakt, dan ziet men, hoe de curve een plotselinge stijging vertoont op 31 Maart 1928, toen de militaire politie werd ingevoerd. Niet dat toen de criminaliteit steeg, maar wel het opsporen en achterhalen der misdaad. En nu de militaire politie is ingevoerd op Aruba, zullen natuurlijk ook daar de strafregisters grooter worden, en ook het aantal gedetineerden, dat naar Curaçao zal worden overgevoerd. Eveneens zal dit gebeuren bij de invoering der militaire politie in de buitendistricten.

Verders mogen we vooral niet vergeten, dat een gevangenis midden in de stad een ongecontroleerde communicatie van gedetineerden met de buitenwereld vergemakkelijkt, maar ook een gelukkige kans op ontvluchting vergroot.

Maar wat moeten we dan in de toekomst doen met onze huidige gevangenis?

Deze zal geheel ingericht worden als huis van bewaring. Als zoodanig ligt ze zeer gunstig, vlak bij het parket, den rechter-commissaris en de rechtzaal, waar de preventieve gevangenen haast voortdurend zijn moet voor verhoor en onderzoek. En de groote verbeteringen en uitbreidingen, die thans aan de gevangenis gedaan worden, zullen dan aan het huis van bewaring ten goede komen. Want gelijk bij het toenemen van het aantal opgespoorde misdadigers een grootere gevangenis noodig is, evenzeer is noodig een grooter huis van bewaring.

Dit zijn de plannen ter oplossing van ons gevangenisvraagstuk.

Het is alleen nog een vraag, wanneer ze ter uitvoering zullen komen. Maar over de plannen alleen kunnen we ons al vast verheugen. Dat deze er zijn, wil al heel wat zeggen.

Er zijn immers in ons maatschappelijk leven vraagstukken, (noemen we slechts de post) die misschien nog van meer urgentie, en heel wat langer aan de orde van den dag, nog steeds, zelfs op plannen wachten.

Maar aan onze Gouvernementsmachine zullen binnenkort nieuwe machinisten komen. We hopen, dat dan deze weer zal beginnen te werken, zekerder en in een vlugger tempo, en heel wat productieven arbeid zal voortbrengen.

N. V. HOLLANDSCHE BANK VOOR WEST-INDIE.

OPGERICHT 1918.

Maatschappelijk Kapitaal: fl 5.000.000.

Geplaatst en Volgestort fl 1.000.000.

HOOFDKANTOOR: AMSTERDAM, Keizersgracht 255.

BIJKANTOOR te CARACAS -- (Venezuela).

BIJKANTOOR CURAÇAO.

Neemt Gelden à Deposito. Opent Spaar-Rekeningen.
Opent Chèque-rekeningen.
Bezorgt Telegrafische Uitbetalingen.
Verstrekt Handels-Credieten.
Uitvoering van Effecten-Orders en Verzilvering van Coupons.
In- en Verkoop van Wissels op het Buitenland en van Vreemde Muntsoorten.
Verstrekt Reiswissels (overal ter wereld inwisselbaar) van de American Express Company, New-York, en de American Bankers Association, New-York.

CORRESPONDENTEN IN ALLE VOORNAME PLAATSEN.

In Nederland: NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ. ROTTERDAMSCHE BANKVEREENIGING.
Te New York: GUARANTY TRUST COMPANY OF NEW YORK. EQUITABLE TRUST COMPANY OF NEW YORK.
Te London: NATIONAL PROVINCIAL BANK LTD.
Te Parijs: SOCIÉTÉ GÉNÉRALE POUR FAVORISER ETC. BANQUE NATIONALE FRANÇAISE DU COMMERCE EXTERIEUR.
Te Hamburg: DEUTSCHE BANK.

St. Martinus-gesticht.

Gelegenheid tot het plaatsen van nieuwe leerlingen elken dag van 9 t | m 31 Dec: van 8 tot 10 u.

Men gelieve geboorte- en vaccinebewijs mede te brengen.

2—3

St. Thomascollege.

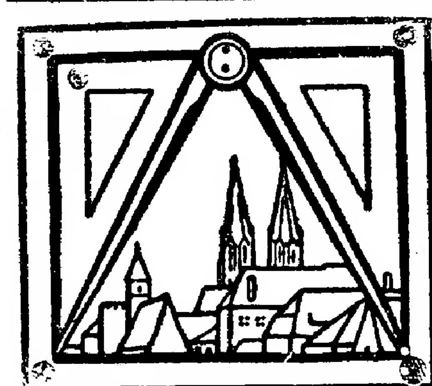
Met ingang van Januari zal de schoolgeldregeling zyn als volgt:
1e. 2e. en 3e. klas f 4 per maand
4e. 5e. en 6e. klas f 6 „ „
7e. 8e. en 9e. klas f 8 „ „
2—3 *Het Schoolbestuur.*

ST. MARTINUS-GESTICHT.

Met ingang van Januari zal de schoolgeldregeling zijn als volgt:
1e. 2e. en 3e. klas f 4 per maand
4e. 5e. en 6e. klas f 6 „ „
7e. 8e. en 9e. klas f 8 „ „
2—3 *Het Schoolbestuur.*

Na de vermoeienis van den dag, niets beter dan SCHLOSS.

13—13

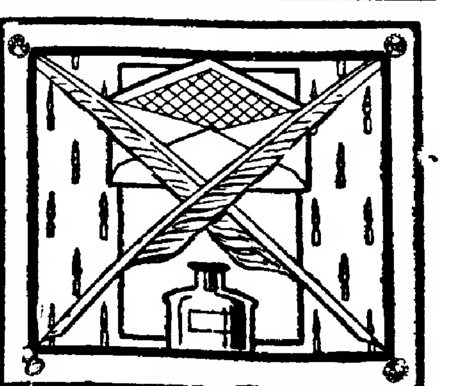
Technisch bureau „Opbouwing".

DIRECTIE.

J. H. Werner Jr.

Architect.

de Ruyterkade 21.

Ondergeteekende heeft de eer U kennis te geven, dat door hem is opgericht:

't Technisch bureau „Opbouwing"

ten doel hebbende,

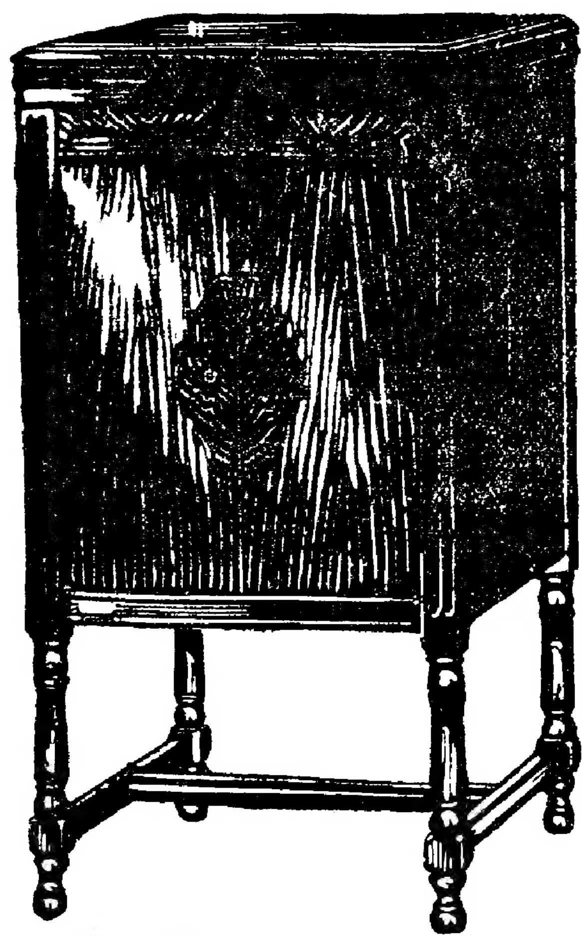
Het geven van adviezen, 't maken, 't begrooten en uitvoeren van projecten op technisch gebied.

't Koopen, verkoopen, huren, verhuren, taxeeren, beheeren, administreeren van onroerende en roerende goederen en 't sluiten van assurantiën en hypotheken. Richt op en reorganiseert maatschappijen en fabrieken. Door internationale samenwerking is het in staat voor U de meest verschillende Technische vraagstukken zoowel practisch als theoretisch te beoordeelen en op te lossen.

't Technisch bureau op 1 Januari a. s. voor u openstellende

Hoogachtend

DE DIRECTIE.

PRIJS $ 95.—

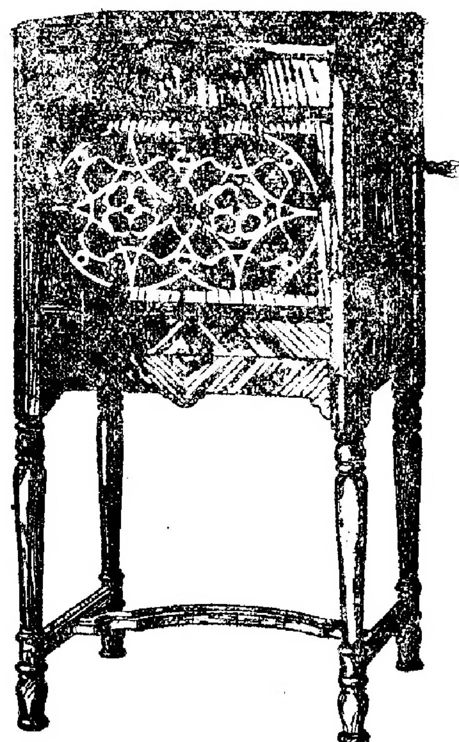
LAAT U NIETS WIJS MAKEN.

De BRUNSWICK GRAMOFOONS zijn in KLANK en als MEUBELSTUK niet te OVERTREFFEN.

Bezoek ons en overtuig Uzelf.

Agenten: „PALAIS ROYAL".

MARCHENA & MORON.

PRIJS $ 75.—

Woningbouw.

12 December werd aan Z. E. den Gouverneur een rekest aangeboden, door een 20 tal ambtenaren onderteekend, met het doel geldelijken steun te verkrijgen voor woningbouw, zooals alreeds aan een Hollandsche aannemersfirma verleend is. Een afschrift van dit rekest werd aan de Leden van den Kolonialen Raad gezonden, met het verzoek dit zooveel mogelijk te willen ondersteunen. Om de belangrijkheid laten we hier onder de Memorie van Toelichting volgenn, die als Bijlage dit adres vergezelde.

Memorie van toelichting op een rekest tot het verkrijgen van geldelijken steun bij woningbouw.

Om te voorzien in het steeds nijpender gebrek aan woningen, is het Bestuur van dit gebiedsdeel er toe overgegaan een contract te sluiten met een Nederlandsche maatschappij om ruim honderd woningen te bouwen.

Het stemt tot groote voldoening en blijdschap, dat het Bestuur begonnen is met maatregelen te nemen om het woningvraagstuk op te lossen.

Het is echter zeker, dat wil het Bestuur met succes den heerschenden woningnood bestrijden, het Bestuur niet zal kunnen volstaan met den bouw van een ruim honderdtal huizen. Er zal meer gebouwd moeten worden.

In hun eigen belang, maar mede in het waarachtig belang van onze gemeenschap en van het Bestuur tevens, wenden zich de onderteekenaars van het rekest, ambtenaren, tot het Bestuur met een plan, bij welks verwezenlijking de gemeenschap verrijkt zal worden met een aantal steenen woningen en waarbij het Bestuur alle waarborgen heeft, dat 's Lands geldelijke steun volstrekt geen risico loopt.

De onderteekenaars van 't rekest nemen dan de vrijheid aan het Bestuur het volgende plan in gunstige overweging te geven:

1. Een ambtenaar, die geen eigen woonhuis bezit, kan, indien hij over één vierde van den geraamden prijs beschikt, zich wenden tot het Bestuur met een verzoek om voorschot om een woonhuis voor zichzelf te bouwen, daarbij overleggende een grondplan en een raming van den kostprijs van dat huis.

2. Het Bestuur benoemt een commissie, wier taak het zal zijn te onderzoeken, of het grondplan wel in overeenstemming is met de behoefte en maatschappelijken stand van den aanvrager, en of de raming goed is.

3. Indien de uitspraak van de commissie gunstig is, kan het Bestuur een voorschot aan den aanvrager verleenen, bedragende uiterlijk vijf en zeventig percent van den geraamden kostprijs, onder 1e. hypothecair verband, en tegen denzelfden rentevoet als waartegen het Bestuur de Nederlandsche maatschappij voorschotten verleent.

4. Voor de aflossing van het geleende bedrag zal een termijn worden vastgesteld, 30 jaren niet te boven gaande, bij welke vaststelling rekening kan worden gehouden met den leeftijd en het salaris van den aanvrager.

5. De aflossing zal geschieden in den vorm van annuiteit, met inhouding van een vast bedrag van de bezoldiging van den aanvrager, terwijl de aanvrager steeds het recht behoudt, te gelegener tijd de contante waarde van het resteerend bedrag zijner schuld inéén af te betalen.

Te Koop

een WHIPPET, een CHRYSLER, een STUDEBAKER, in goede conditie en met nieuwe banden, bij **Tischer & Co.**

3—1

Grapefruits Oranges

sold at TISCHER & CO.

Ingezonden stukken.

Mijnheer de Redacteur.

In een ingezonden stuk van den 23 November in de „Amigoe" van den 30 Nov. meent een zekere F. J. Gz op te moeten komen voor de belangen van den werkman op Aruba, naar aanleiding van een artikel van X. in de „Amigoe di Curaçao" van 15 November, waarin geklaagd wordt over den slechten toestand van den handel op Aruba.

Waar het stuk van J. van 't begin tot 't eind een aaneenschakeling is van onjuistheden en verkeerde voorstelling van zaken, meen ik hier het recht te hebben ten behoeve van uwe Lezers een en ander recht te zetten.

X. lijmt nergens in zijn artikel de schuld van den slechten toestand van den handel aan de drie hier gevestigde Olie-Maatschappijen. Er staat zeer duidelijk voor iederen die lezen kan dat „naar algemeen oordeel het verval te wijten is aan de machtige Pan American Co gevestigd te San Nicolaas, die de handel monopoliseert."

X spreekt nergens van „het recht benemen aan de Maatschappijen om haar schepen zelve te provandieeren en haar arbeiders van het hoog noodige te voorzien".

Wanneer men een stuk niet behoorlijk leest en verstaat, mag men zich het recht van oordeel niet aanmatigen.

J. heeft geen recht X te verwijten dat hij niet gentleman-achtig is geweest, omdat hij de Lezers der „Amigoe di Curaçao" niet op de hoogte gebracht had van de ware oorzaak. Immers ieder die lezen kan heeft in het nummer van den 23 November 1929 van de „Amigoe di Curaçao" kunnen lezen wat er in Aruba te koop is en wat de oorzaken zijn van den achteruitgang van den handel.

Dat de handel gedurende de constructie-periode der verschillende Maatschappijen goed was, is juist en spreekt ook vanzelf; maar dit lag niet aan de prijzen die de Maatschappijen betaalden voor goederen ter plaatse gekocht; want het is niet waar dat de Maatschappijen betaalden onverschillig welke prijs er ook gevraagd werd, Dat er hooggeplaatste heeren bij de Maatschappijen waren die wel zulks gedaan hebben, maar in eigen voordeel, dat weet iedereen op Aruba. Maar Iedereen weet ook op welke manier die heeren het eiland verlaten hebben. Dat er arbeiders geweest zijn die na een jaar verblijf op Aruba „platzak" teruggingen, dat zal zeker waar zijn, dat zal J. ook wel weten, maar

Aan wie de schuld?

Niet aan de Arubiaansche handelaren. Neen, hier heeft J. het glad mis en de feiten bevestigen dit, want als er iemand is die profijt heeft getrokken van de Maatschappijen op Aruba, dan is het de werkman en ik gun het hem van harte. Honderden en honderden krotten zijn veranderd in keurig nieuwe huizen, behoorlijk gemeubileerd. De werkman is in kleeding en voeding vooruitgegaan. in een woord de werkmanstand is ongetwijfeld hooger geklommen op de maatschappelijke ladder. En dat is bereikt geworden door noesten arbeid, oppassend gedrag en zuinigheid.

Maar, die lieden die op Aruba de blommetjes kwamen buiten zetten, zich als zeer voorname heeren voordeden, iederen dag aan de fuif gingen en het zuur verdiende geld door hun would-be-chic en braspartijen terug deden vloeien in de lade van den Arubiaanschen zetbaas, ja kijkt U eens, die menschen die moesten wel platzak terugkeeren, en menig Arubiaansche handelaar is de dupe geworden van dergelijke typen die plotseling verdwenen met achterlating van schulden. Maar daar heeft de Arubiaansche handelaar toch geen schuld aan. De ware oorzaak van dergelijke mislukkingen ligt nu eenmaal in den persoon zelf. Het zijn gewoonlijk van die menschen van „twaalf ambachten en dertien ongelukken."

De Maatschappijen zijn tot import overgegaan, niet omdat zij gedurende de constructie-periode „afgezet" zijn geworden of „het vel over de ooren getrokken." Dat is een bewering enkel en alleen van den heer. J. en een bewering die allen grond mist; want ik heb meer dan eens met den Directeur van de Panam over zijn store gesproken en nooit heeft de Heer Dr. Holland een dergelijke meening geuit. Het is enkel en alleen een verzinsel van den heer J. die de Maatschappijen meeningen en principepen toedicht die bij deze nooit bestaan hebben.

Ieder „Leek" in den handel kan begrijpen dat op een bepaald oogenblik een of ander artikel opraakt en dat men dan in den winkel te hooren krijgt „het komt met de volgende boot"; dat kan op Aruba, Curaçao en overal voorkomen. J. schijnt dat niet te kunnen begrijpen.

In strijd met de werkelijkheid is de bewering dat men op Aruba twee gulden betaalt voor een artikel dat op Curaçao een gulden kost. Door directe import zijn de prijzen op Aruba niet hooger dan die op Curaçao, dat zal menig Curaçaonaar zeker wel ondervonden hebben, tenzij men in een winkel gaat koopen waar men de kans loopt afgezet te worden; maar dat is dan uitzondering, geen regel, en men mag dat dus niet generaliseeren zooals J. wil doen.

Dat het doel van den Arubiaanschen handelaar zal zijn „to get rich quick" ten koste van den werkman, dat is een meening die kant noch wal raakt. Zooals ik reeds boven zeide, de werkman op Aruba heeft absoluut niet te klagen en hij doet het ook niet, waar er geen redenen voor bestaan. Het heele betoog van J. ter verdediging van de werkmansbelangen slaat dan ook als een tang op een varken.

J. kan zich niet indenken dat het bestuur het recht heeft om de belangen te beschermen van een gewest dat haar is vertrouwd, door maatregelen die het recht van anderen niet aantasten, maar hij vindt wel noodig dat het bestuur ingrijpt tegenover den handel in het algemeen op Aruba. Dat recht van het bestuur kan hij zich dan wel indenken. Dus wel tegen de belangen van Aruba, maar niet ervoor. Heel mooi beredeneerd van J. Mijnheer de Redacteur, ik wil hiermee eindigen en U mijn dank brengen voor de plaatsruimte. J. geef ik den raad in het vervolg zich niet te mengen in zaken die hem niet aangegaan, waar hij niet van op de hoogte is en daarom niet over oordeelen kan; getuige zijn scheeve voorstelling van zaken en zijn verwarrende gedachtengang.

De werkman op Aruba maakt het uitstekend. Die platzak vertrokken zijn hebben het aan zich zelf te wijten.

Aruba 10 December 1929

J. R. A.

Rolled Oats

the best food in the morning for children and adults. In tins of 75 and 55 cents.

For wholesale call at Tischer & Co. Sole Agents.

1—3

Ter Overname

Huisraad, Glas- en Aardewerk, Keukengerei, Rozen-planten.

BORREN — Plantersrust.

Te Koop

een Studebaker en een Chrysler in goede conditie en met nieuwe banden, bij TISCHER & Co.

3—1

Rim Tools

for automobiles sold at TISCHER & CO.

1—2

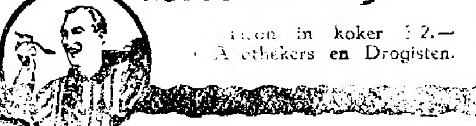

Dat is GRIEP

Griep is vooral gevaarlijk om de gevolgen, die gemakkelijk tengevolge van haar verzwakkenden invloed op Uw geheele gestel kunnen optreden. Wacht dan ook niet langer en neem vandaag nog de geneeskrachtige

AKKER'S ABDIJSIROOP

Redder der Longen

Hoofd-depôt v. Curaçao: MENSING & Co

Bekendmaking.

Ondergeteekende maakt bekend, dat met goedkeuring van het Hoofdbestuur der Posterijen en Telegrafie te den Haag, en de R. C. A. Communications, Inc. te New York, dit jaar de gelegenheid zal worden geopend voor Curaçao-Aruba-Bonaire en de Bovenwindsche Eilanden om Kerst- en Nieuwjaarstelegrammen te wisselen tusschen Curaçao en Nederland, Curaçao en Nederlandsch Oost Indië, Curaçao en Suriname, en Curaçao en de Vereenigde Staten van Noord Amerika en Canada.

De kosten per telegram, met inbegrip van adres en onderteekening, zullen bedragen:

voor Nederland f. 3.25, en voor Nederlandsch Oost Indië f. 6.50;

voor Suriname f. 1.50;

voor de Vereenigde Staten van Noord Amerika, en Canada: voor telegrammen bestemd voor New York f. 3.50, voor Boston, Washington D. C., en San Francisco f. 4.12½. Telegrammen bestemd voor andere plaatsen in de Vereenigde Staten, en voor Canada (f 4.12½ per telegram) zullen worden doorgezonden per post vanaf New-York.

Voor telegrammen bestemd voor New York, Boston, Washington D. C., en San Francisco mag men telegramadressen gebruiken, doch voor telegrammen bestemd voor andere plaatsen in de Vereenigde Staten van Noord Amerika en voor Canada, moet men uitsluitend volledige adressen gebruiken. In beide gevallen is het gebruik van volledige adressen aan te bevelen.

De gelegenheid tot verzending zal bestaan gedurende het tijdvak 15 Dec. 1929 tot en met 5 Januari 1930.

De aflevering zal plaats hebben zooveel mogelijk op 25 December 1929 (Kerst- of gecombineerde wensch of op 1 Januari 1930 (uitsluitend Nieuwjaarswensch).

De Kerst- en Nieuwjaarstelegrammen welke eerst na de feestdagen aankomen, worden uiteraard onmiddelijk besteld.

Voor aflevering zullen speciale luxe formulieren gebruikt worden.

Ten aanzien van den tekst der Kerst- en Nieuwjaarstelegrammen kan door den afzender een keuze worden gedaan uit de hieronder volgende 16 teksten waaraan geen veranderingen gebracht mogen worden.

1. Prettige Kerstdagen en een gelukkig Nieuwjaar.
2. Hartelijke Kerstgroeten van ons allen.
3. De beste wenschen met Kerstmis en Nieuwjaar.
4. De hartelijkste groeten en wenschen met Kerstmis en Nieuwjaar.
5. De hartelijkste groeten en wenschen met Kerstmis aan allen thuis.
6. U en de Uwen een vroolijk Kerstfeest en gelukkig Nieuwjaar.
7. Wij allen zenden U de hartelijkste groeten en beste wenschen met de feestdagen.
8. Gezondheid en geluk zij Uw deel met Kerstmis en in het Nieuwe Jaar.
9. Ik wenschte bij U te zijn, ten einde U persoonlijk een vroolijk Kerstfeest en een gelukkig Nieuwjaar te wenschen.
10. Moge een prettig Kerstfeest en een gelukkig en een voorspoedig Nieuwjaar Uw deel zijn.
11. Veel dank voor Uwe goede wenschen, welke even hartelijk worden beantwoord.
12. De beste wenschen voor een gelukkig en gezegend Nieuwjaar.
13. Moge het Nieuwe Jaar U gezondheid, geluk en voorspoed brengen.
14. Uwe goede wenschen worden hartelijk beantwoord. Moge het Nieuwe Jaar U alleszins voorspoedig zijn
15. Aan onze overzeesche handelsvrienden zenden wij onze beste wenschen voor een prettig Kerstfeest en een gelukkig en voorspoedig Nieuwjaar.
16. Op deze feestdagen wenschen wij onze waardeering uit te spreken over de hartelijke betrekkingen, welke tusschen ons bestaan, en zenden wij U onze beste wenschen met Kerstmis en Nieuwjaar.

1. A Mery Christmas and Happy New Year.
2. Heartiest Christmas Greetings from us all.
3. All Good wishes for Christmas and the New Year.
4. Love and best wishes for Christmas and the New Year.
5. Love and best wishes for Christmas and the New Year to all at home.
6. A very Mery Christmas and Happy New Year to you and yours.
7. We all join in sending love and holiday greetings.
8. May health and happiness be yours at Christmas and throughout he New Year.
9. I wish I might be with you to wish you in person a Merry Christmas and a Happy New Year.
10. May your Christmas be a merry one and the New Year happy and prosporous.
11. Many thanks for your good wishes, reciprocate heartily.
12. Best wishes for a happy and successful New Year.
13. May the New Year bring you Health, Happiness and Prosperity.
14. Your good wishes are heartily reciprocated. May the New Year bring you all prosperity.
15. To our friends overseas we send best wishes for a Merry Christmas and a Happy and successful New Year.
16. At this festive season we would express appreciacion of the cordial relations between us and extend to you best wishes for Christmas and the New Year.

Voor Nederland, Ned. Oost Indië en Suriname mag slechts gebruik gemaakt worden van de Hollandsche teksten. Voor de Vereenigde Staten van Noord Amerika, en Canada mag men de Hollandsche en de Engelsche teksten gebruiken.

Er bestaat ook gelegenheid om telegrammen voorzien van een willekeurige inhoud te verzenden naar de Vereenigde Staten van Noord Amerika. De kosten hiervan zullen bedragen f. 0.35 per woord met een minimun van f 3 50 voor tien woorden of minder.

De telegrammen worden tegen afgifte van quitanties vanaf 15 December a.s. aangenomen ten kantore van het Radiostation Riffort.

Beleefd wordt verzocht de telegrammen, ter voorkoming van foutieve overseining, zoo duidelijk mogelijk op te stellen.

De Directeur van 's Lands Radio en Telefoondienst,

D. MOLENKAMP.

Rim Tools for Autos

at TISCHER & Co.

Curaçaosche Bank.

De Directie van de CURAÇAOSCHE BANK maakt hierbij bekend, in voldoening aan art. 1 afd. 3 sub 3 van haar reglement (P. B. 1907 No, 9), dat met ingang van den 16n. December a.s., naast de bestaande, nieuwe bankbiljetten door haar worden uitgegeven van de waarden F. 10, — F. 25, — F. 50, —, F. 100, — en F. 250,

De nieuwe bankbiljetten zijn in hetzelfde formaat als de bestaand n. l. 19 x 8,3 cM. en alle van dezelfde kleur (groen).

Aan de voorzijde vertoonen zij een lichtgroenen onderdruk en groenen opdruk en in een ovaal een gezicht op de St. Annabaai, in groen.

Aan de keerzijde is de kleur geelgroen.

De verschillende waarden zijn in het midden ter halver hoogte van elk biljet in letters uitgedrukt en in de vier hoeken in cijfers.

In de lijst staat in het midden boven „Curaçaosche Bank" en onder „Curaçao 1929", beide in groene letters.

Op de keerzijde is de tekst van art. 237 van het Wetboek van Strafrecht afgedrukt en aan weerszijden hiervan staan cijfers gelijk aan de waarde van het biljet.

Curaçao. den 14 December 1929.

Namens de Directie

De plv. Voorzitter,

B. E. v. d. V. Zeppenfeldt.

De Secretaris

A. Thielen.

Te Koop

een Overland Touring in goede conditie bij TISCHER & CO.

1—2

GETROUWD.

Taco Schat

Gezagvoerder C.S.M.

EN

Jacqueline van der Beeke.

Maracaibo, 12 Dec. 1929.

DE HEER EN MEVROUW

J. Beijderwellen-Rademakers

geven met blijdschap kennis van de geboorte van hun Zoon

Jacobus.

Plantersrust, Curaçao 8 Dec. 1929.

St. Thomas College.

Gedurende de maand December (behalve van 7 t/m 12 Dec.) gelegenheid tot inschrijven van Nieuwe leerlingen voor het schooljaar 1930.

Men gelieve 't vaccinebewijs mee te brengen.

Het Hoofd der school

Fr. CANUTUS.

3—3

Mandjes

in verschillende grootte voor bloemen, verkrijgbaar bij TISCHER & Co.

1—2

Bijblad voor de Amigoe di Curaçao

UIT DE PERS.

DE HEILIGHEID VAN HET HUWELIJK.

Verderfelijke begrippen.

De Standaard wijst nog eens op drieste lichtzinnigheid, waarmede in onze dagen de handen van huwelijk en gezin worden losgewerkt.

De ant.-revolutionaire partij, zoo lezen we, komt op voor de heiligheid van het huwelijk en de gaafheid van het gezin en stelt zich tegenover zoo menige bedenkelijke uiting in sociaal-democratischen kring:

tegen den heer Wibaut, als hij in de Provinciale Staten van Noord-Holland met den Communist Ceton het amendement verdedigt om in het ambtenaren-reglement de zoogenaamde „vrije verbintenis" met het huwelijk gelijk te stellen:

tegen dienzelfden heer Wibaut, als hij in een zijner geschriften het verlangen uitspreekt naar de socialistische maatschappij, in welke het huwelijk tusschen één man en ééne vrouw zijn alles beheerschende beteekenis zal hebben verloren en „de ongehuwde moeder en de gehuwde moeder als moeder van een volgend geslacht voor de gemeenschap gelijk zullen staan";

tegen de verbijsterende verklaring van den redacteur van *„het Volk"* den heer A. M. DE JONG, den schrijver van Merijntje Gijzen, die in *„het Volk"* durfde verklaren: „dat geen socialist er iets tegen kan hebben uit een moreel of maatschappelijk oogpunt, dat een ongehuwde vrouw, die een onafhankelijk positie heeft en het moederschap verlangt, aan dat verlangen in volle beschikking over eigen leven voldoet, mits zij de gevolgen, — het kind — kan en wil aanvaarden."

De geest, die uit dergelijke verklaringen spreekt, acht de Antirevolutionaire Partij verderfelijk; daartegen te strijden rekent zij haar duren plicht.

Met de anti-revolutionaire partij heeft ook de R.K. Staatspartij op de eerste plaats den strijd tegen de ontheiliging van het huwelijk en het uiteenrukken van het gezin aangebonden.

Vandaar dat het eerste punt van haar program inhoudt, de handhaving en doorvoering der katholiek-staatkundige beginselen in wetgeving en bestuur ten aanzien van het huwelijk, de belangen van de kinderrijke gezinnen, de bestrijding van de openbare onzedelijkheid enz.

MANIFEST VOOR ZONDAGSRUST.

In Nederlandsch-Indië.

Het Secretariaat van het Comité voor Zondagsrust, Residentieweg 12, te Medan, verspreidt het volgende manifest:

De Kerkeraden van de Protestantsche en van de Gereformeerde Kerk, de R.K. Geestelijkheid en de Katholieke Sociale Bond ter Oostkust van Sumatra voelen zich in deze dagen wederom geroepen een manifest te doen uitgaan als inzet van een vernieuwde actie tot verkrijging van Zondagsrust in de Cultures en daardoor van Zondagsheiliging.

Zij schromen niet om het ontbreken van den wekelijkschen rustdag als wantoestand te kwalificeeren, waardoor jaar in jaar uit de eere van God geschonden en 't lichamelijk en geestelijk welzijn van duizenden arbeiders wordt schade gedaan.

Natuurlijk is hun niet onbekend, dat aan de assistenten volgens de Ass. Regeling vier vrije dagen per maand zijn toegekend, waarvan minstens twee Zondagen. En zij vergeten niet, dat vele maatschappijen — hetzij tot haar eere gezegd — zorg dragen voor de handhaving van deze rechten. Maar het is evenzeer 'n publiek geheim, dat voor tallooze assistenten de wettig toegewezen vrije Zondagen slechts op papier bestaan of door een vacantieweek worden vervangen. In dit verband spreken zij hun bevreemding uit, dat, terwijl de overheid zorg draagt, dat de arbeidsregeling voor de koelies angstvallig wordt nageleefd, de A. R. straffeloos schijnt te kunnen worden geschonden in de bepaling der vrije dagen.

Zij verwachten daarom allereerst handhaving van de contractueel vastgelegde rechten, in casu toekenning der vrije dagen.

Maar zij vragen meer. Want zelfs, indien de vier dagen per maand gegeven worden, mag deze toestand allerminst normaal geacht worden. Door het bestaan toch der z. g. hari besar blijft de rustdagenregeling sociaal een onding. Immers de waarde van den vrijen dag schuilt voor het grootste deel in zijn regelmatige arbeidsonderbreking. Zij zijn diep overtuigd, dat het bijbelsche gebod: „na zes dagen arbeid één dag rust," niet beperkt als oud-testamentisch of specifiek christelijk mag worden uitgelegd, doch een van God gegeven scheppingswet is voor het leven én van het individu èn van de gemeenschap. De onregelmatigheid nu in het hari-besarsysteem neemt voor een goed deel de waarde weg van de vrije Zondagen, voorzoover zij worden genoten.

Daarom pleiten zij als eenig juiste oplossing, ook uit sociaal oogpunt voor invoering van algemeene Zondagsrust.

Daarbij komt dat h. i. de sociale achterlijkheid van het onderbreken van den wekelijkschen rustdag een niet te verwaarloozen factor is in de brandende kwestie: de onrust in de cultures. De waarde toch van regelmatigen wekelijkschen rustdag als gelegenheid voor lichamelijke en geestelijke ontspanning en evenwichtsherstel is thans uitgeschakeld. Waar in het rapport der Permanente Arbeids Commissie inzake het euvel der aanslagen deze zielkundige factor, die van meer belang is dan men uiterlijk kan constateeren, tot hun verbazing niet genoemd is, brengen zij deze met te meer ernst onder de aandacht.

Bij deze actie voor algemeene Zondagsrust is vanzelfsprekend het pleidooi voor de viering der algemeen erkende christelijke feestdagen inbegrepen.

Zij doen een beroep op de Directies en op alle Leiders der ondernemingen, dat zij de rechten hunner assistenten eerbiedigen en den wekelijkschen rustdag als sociaal gezond en billijk zullen erkennen. Was het bestaan der hari besar in vroeger tijden wellicht begrijpelijk, heden ten dage is deze steeds minder te verontschuldigen. Aannemende, dat hier financieele offers gevraagd worden, mogen daarom toch nimmer geestelijke en zedelijke belangen worden geschaad.

Zij doen een beroep op de assistenten, dat zij als één man het recht van den vrijen Zondag zullen bepleiten als een onschatbaar belang voor zichzelf en hun gezin.

Zij doen een beroep op de pers en op allen, die met hun invloed deze actie voor den christelijken rustdag kunnen steunen.

Zij doen een beroep op den Volksraad en op de Tweede en Eerste Kamer, op allen, die hierin zeggenschap hebben.

Zij doen een beroep op de Regeering, dat zij bij de a.s. herziening van de vigeerende arbeidsregeling den wekelijkschen rustdag bij de wet zal bepalen.

De Kerkraden der Protestantsche Kerk
De Kerkraad der Gereformeerde Kerk
De Roomsch Katholieke Geestelijkheid
De Katholieke Sociale Bond.
Medan, Siantar, September 1929.

WEER EEN NEDERLANDSCHE WINNAAR VAN DEN NOBELPRIJS.

Prof. C. Eykman de pionier der vitaminenleer en der beri beri-bestrijding bekroond.

Naar het Alg. Hbl. meldt is de Nobelprijs 1929 voor de geneeskunde verdeeld tusschen prof. C. Eykman oud-hoogleeraar te Utrecht en prof. F. G. Hopkins hoogleeraar in de scheikunde aan de Universiteit van Cambridge.

Christiaan Eykman werd 11 Aug. 1858 te Nijkerk (Veluwe) geboren. In zijn jeugd verhuisden zijn ouders naar Zaandam, waar hij de H. B. S. 4 j. c. bezocht met een afdeeling voor Latijn en Grieksch.

In 1875 werd hij militair med. student te Amsterdam, waar hij in '79 assistent werd in physiologie bij prof. Place, tot 1881, terwijl hij twee jaren later, na bevorderd te zijn tot arts, promoveerde tot medic. doctor op proefschrift: Over polarisatie in de zenuwen. Als off. van gezondheid, ging hij nu naar Indië (Tjilatjap), vanwaar hij spoedig wegens gezondheidsredenen repatrieerde; van zijn verloftijd maakte hij gebruik om te Amsterdam onder prof. Forster en te Berlijn onder prof. Rob. Koch onderzoekingen te doen op het gebied der experimenteele bacteriologie, totdat hij in Oct. 1886 werd toegevoegd aan de commissie voor het onderzoek der beri-beri (prof. Winkel en Pekelharing), die in die maand naar Indië vertrok. Na verloop van een jaar was dit onderzoek geëindigd en bleef dr. Eykman te Batavia achter als directeur van het doen opgerichte Laboratorium v. Bacteriologie en Pathologische anatomie, waar hij in de volgende jaren tal van onderzoekingen deed op het gebied der physiologie climatologie der tropen, der path. anatomie, der tropische infectieziekten, speciaal beri-beri, en het bacteriologisch onderzoek van drinkwater in Indië. De resultaten van deze experimenten legde hij neer in de „Verslagen" van het Laboratorium, in het Ned. Tijdschr. v. Geneeskunde, in verschillende buitenlandsche tijdschriften en in een studie: Beri beri en voeding.

In 1896 kwam dr. Eykman opnieuw wegens ziekte naar Europa en begon hij zijn bloedonderzoekingen in het laboratorium van prof. Place te Amsterdam; zijn functiën van directeur van bovengenoemd laboratorium, tevens van de Stovia, de doctor-djawaschool te Weltevreden (voor welke hij een paar leerboeken voor physiologie en organ. chemie schreef) en van correspondeerend lid der Kon. Akademie van Wetenschappen—legde hij echter eerst neder bij zijn benoeming tot hoogleeraar te Utrecht voor Hygiëne, Med. Politie en Gerechtelijke geneeskunde op 5 Aug. 1898 — het ambt dat hij 1 Oct. d. a. v. met een rede: „Over gezondheid en ziekte in heete gewesten", aanvaardde.

In 1928 — op 12 Juni — nam prof. Eykman afscheid van de Utrechtsche rijksuniversiteit met een rede over bevolkingsstatiek, voedingsleer en microbiologie.

ITALIE EN HET VATIKAAN.

Aan wie het voordeel der financieele overeenkomst?

De Romeinsche berichtgever van „De Gelderlander" schrijft:

In de eerste rede, die Z. H. Pius XI wijdde aan de Overeenkomst van Lateranen — toespraak tot de Pastoors en Vastenpredikers van Rome op 11 Februari 1929 — beantwoordde Hij reeds eenige bezwaren tegen de Overeenkomst, die, ofschoon daar natuurlijk nog geen woord over was gezegd, na de openbaarmaking ongetwijfeld zouden volgen. En als een der voorziene bezwaren noemde de H. Vader deze: dat men op het eenige terrein, waar niet gegeven maar gevraagd werd, op het financieele, zijn eischen te hoog zou hebben gesteld.

De Paus verdedigde zich daartegen met deze woorden:

„Wanneer men eens becijferde en optelde wat de Kerk in Italië ontnomen werd, tot het Patrimonium van Sint Pieter toe, tot welke massa, tot welk onnoembaar bedrag zou men dan niet komen! Kon de Paus de katholieke wereld doen gelooven, dat Hij van dat alles onkundig was? Of heeft Hij niet den absoluten plicht voor het heden en voor de toekomst te voorzien in alle behoeften die zich uit heel de wereld aan hem opdringen en waarin Hij, al zijn ze dan uitsluitend geestelijk, niet kan voorzien zonder de hulp ook van stoffelijke middelen, omdat zij behoeften zijn van menschen en menschelijke werken?"

Niettemin liet de stroom van kritiek zich niet weerhouden, vooral uit het buitenland en met name: bizonder hevig uit Frankrijk. In Italië, waar een aan banden gelegde pers en het parlement wat voorzichtiger moeten zijn met hun uitlatingen, bereikte men zijn doel langs een omwegje, dat het voordeel had gehad te passen in het kader van de fascistische staatsvergoding.

Men legde er den nadruk op, hoe Italië het Vatikaan niet alleen uit den financieelen nood, maar bovendien ook „er boven op" geholpen had en hoe de Staat thans zijn katholiek karakter uitte door de geestelijkheid op zijn eigen rekening te onderhouden, door fondsen te stichten voor den eeredienst en door bepaalde uitingen van liefdadigheid over te nemen, die de Kerk zwaar begonnen te vallen.

Tegen deze absoluut onjuiste en daarom kleineerende en beleedigende voorstelling van zaken, protesteert Mgr. Orlandi in de „Amico del Clero", het orgaan van de Italiaansche geestelijkheid, met de krachtigste bewijzen, die in deze denkbaar zijn: met voor een ieder controleerbare cijfers.

De geleerde schrijver put dan uit alle gegevens die in deze bestaan en komt tot een bedrag van Lire 1.752.544.980, dat de Italiaansche Staat in officieele documenten toegaf ontvangen te hebben en welk bedrag nog te verhoogen zou zijn met baten, waarover alle gegevens ontbreken en met de werkelijke waarde van het geroofde, welke werkelijke waarde bij den zeer onoordeelkundigen verkoop maar zelden verkregen werd. Met de zekerheid dat dit bedrag te laag is, houdt Mgr. Orlandi zich dus aan de genoemde 1.752.544.980 Lire.

De schoonheid van één miljard, 752 miljoen, 544 duizend en 980 Lire verviel dus in 1870 aan den Staat — gaat de schrijver voort, — welk bedrag heden ten dage — nu de Lire gestabiliseerd is op 92 46 ten opzichte van het pond sterling — een waarde vertegenwoordigt van 6 miljard, 484 miljoen, 416 duizend en 426 Lire. Daarbij zouden eigenlijk nog gerekend moeten worden de vruchten van de wetten van 29 Januari 1880, van 20 Juni 1890, van 17 Juli 1890, van 1866 en 1867, welke wetten regelmatig alle nog niet geroofde fondsen der Kerk aan den Staat deden vervallen, het vruchtgebruik van vele stichtingen, aan de Kerk afhandig maakten en zelfs de eigendommen der kerkelijke werken van liefdadigheid annexeerden om daarmee de Staatsbegrooting te ontlasten van gelden voor steun en onderhoud van armlastigen. Wij rekenen dit alles echter niet mee — wie zou de resultaten in cijfers kennen uitdrukken? — en bepalen ons tot de 6 miljard, 484 miljoen, 416 duizend en 426 Lire.

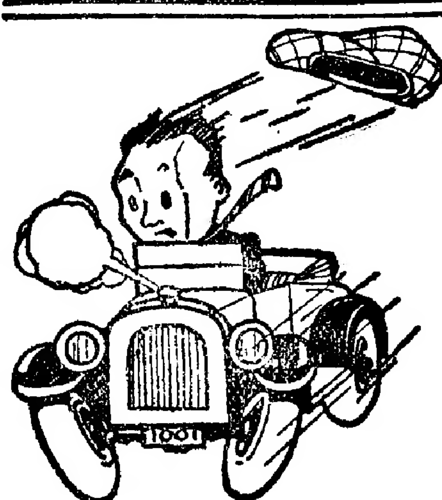
Hoeveel legt de Staat er nu bij om Kerk en geestelijkheid in Italië te onderhouden? — Het is direct na te gaan.

De begrooting van dit jaar trekt als „rente van het fonds voor den Cultus" uit: Lire 13.901.510. Nemen we aan dat dit 5 % is — toch heusch geen slechte rentevoet! — dan komen we voor het „fonds" aan 'n kapitaal van .... Lira 278.030.200, dat is iets meer dan het 25ste deel van hetgeen geroofd werd!

Van de 6 miljard, 484 miljoen, 416 duizend en 426 Lire, die we, ofschoon dit bedrag makkelijk te verhoogen zou zijn, aannamen als totaal van den roof, houdt de Staat dus 6 miljard, 206 miljoen, 386 duizend en 226 Lire voor zich. En inplaats van de 324 miljoen, 223 duizend en 110 Lire, die de jaarlijksche rente tegen 5 % van dit bedrag zouden uitmaken, ontvangt de Kerk nu 'n uitkeering van 1.55.000.000 Lire ineens plus een kleine 14 miljoen per jaar.

En, nu heeft Mussolini het Vatikaan „er boven op" geholpen en de fascistische staat toont zijn katholiciteit door, zonder hulp van wie dan ook, met „eigen" middelen Kerk en geestelijkheid te onderhouden

We mogen Mgr. Orlandi dankbaar zijn voor zijn ingewikkeld sommetje!

Bowlegged Wheels Make Pigeon-Toed Tires!

When your wheels are out of line you lose thousands of miles of tire service.

Bring the car in, let us check the alignment, inspect the tires for cuts and bruises and make sure you have the right amount of air in them. This service is free.

Firestone
GUM-DIPPED TIRES

SOLE DISTRIBUTORS:
A. D. CAPRILES & Co.
Heerenstraat No. 20.
Sub-dealers.
Galmeyer & Co. Otrabanda.
Galmeyer & Co. Semikok
B. J. Arends Aruba

PHOTO STUDIO
F. J. JANSEN GZ.
Breedestraat No. 98 Otrabanda.
Open van **8 uur** *'s morgens tot* **9 uur** *'s avonds.*
Ge behoeft nu niet meer special tot Zondags te wachten, houdt uw werk U tegen, komt 's 8 avonds.

(Engelsche product)

Heeft wereld reputatie

Dit kindermeel heeft zyn [illegible] naam te danken aan zyn zuiverheid en [illegible], en aan het [illegible] het kinderen gezond en sterk vormt. De [illegible] zyn zeer [illegible] over het verkregen resultaat, omdat Glaxo zoo buitengewoon goed is voor kinderen.

Heeren MENSING & Co.

James D. Hellburg

brengt hierbij ter kennis van het publiek in het algemeen dat hij een „BATTERY SERVICE STATION" heeft geopend, in de Klipstraat, ingang werf „Red D Line" waar hij zich belast met het laden en herstellen van alle soorten accumulatoren voor auto's;

en

aangezien hij binnenkort niet meer geëmployeerd zal zijn bij de N. I. G. M., stelt hij zich ook ten dienste van het geacht publiek voor de navolgende werkzaamheden: Pijpleidingen, het installeeren van baden en W. C., machineriën, het repareeren van electrische apparaten en alle soorten machineriën, enz., enz.

Hij garandeert het publiek elke hem opgedragen werkzaamheid naar volkomen voldoening te zullen uitvoeren en stelt te hunner beschikking tel. N°. 545.

Curaçao den Nov. 1929.

4—4

„ELBSCHLOSS"-bier eens geschonken
Steeds gedronken.
Het eenigste bier dat ze aan boord van de schepen van de Horn- en H. A. P. A. G.-Line drinken.
Agenten firma G. Troost, Shipchandler. 16—52

Maduro's Bank
Curaçao.

Volgestort Kapitaal en Reserve fls. 2.500.000
Koopt en verkoopt wissels,
buitenlandsch banpkpaier, coupons,
gemunt goud en zilver.
Neemt gelden á depósito en opent
chequerekeningen met rente-vergoeding
Verschaft Reiswissels, Credietbrieven,
Circulaire Credietbrieven.
Telegrafische Uitbetalingen.
afe-loketten. Spaarbank.

GEZONDE GELUKKIGE BABIES

Houdt Frisch en Rein

Mennen Borated Talcum wordt reeds langer dan 50 jaar speciaal voor babies gefabriceerd. Een dun laagje dezer poeder absorbeert de laatste sporen van badwater, urine en transpiratie. Gezonde babies zijn levenslustig en gelukkig. Mennen Borated Talcum werkt verzachtend en geneeskrachtig, behoedt de kleine tegen besmetting en voorkomt huiduitslag.

Overtuig U zelf op onze kosten hoe buitengewoon goed Mennen Borated Talcum voor Uw Baby is. Stuur de coupon hier beneden.

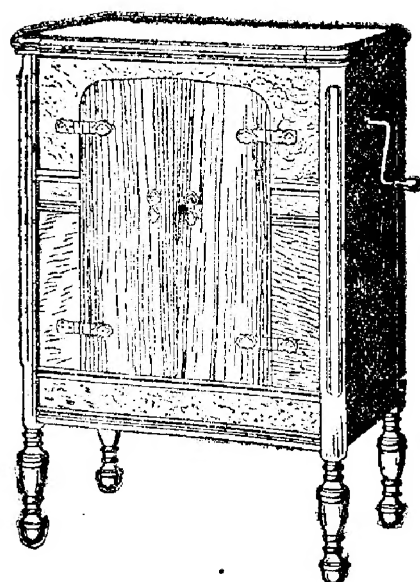
Mennen Baby Ointment is een milde geneeskrachtige zalf voor uitwendig gebruik. Wordt ten zeerste aanbevolen tegen jeukende huiduitslag, veroorzaakt door vochtige luiers, tegen eczema en voor de snelle genezing van korstvorming op het hoofd.

MENNEN BORATED TALCUM

THE MENNEN CO. 433—5
Newark, N. J., U. S. A.
Zendt s. v. p. een gratis monster Borated Talcum en Ointment.
Naam ....
Adres ....

Model V-30

Prijs $105.

HIS MASTER'S VOICE.

WIJ bieden het publiek, het nieuwe luxe-model V--30 aan, hetwelk verscheidene verbeteringen heeft ondergaan, tegen de billijke prijs van $ 105.—

Het V--30 heeft de modellen 4--3 & 4--20 van $ 95.— & $ 135.— respectievelijk, vervangen; ofschoon het een meubelstuk is, gelijk in grootte aan het 4--20 wordt het tegen een goedkooper prijs afgegeven.

Dit is weer een nieuwe overwinning van de VICTOR.

Wij noodigen U uit dit nieuw model te komen hooren en bewonderen.

VERKOOP SALONS:

EL LOUVRE

Heerenstraat & Breedestraat

N. M. DE JONGH
Otrabanda.

S. N. ECURY
Aruba.

BERICHTEN

H. Theresia-kerk op St. Nicolaas.

Men schrijft ons van Aruba:

23 November l.l. was een groote dag voor de bevolking van St. Nicolaas, waarop een lang gekoesterd verlangen in vervulling ging, van n.l. een eigen kerk te mogen bezitten. Hoe 't bezit hiervan op prijs gesteld wordt, bleek uit de royale hulp door de Petroleum-Maatschappij, employés en bevolking verleend.

De nieuwe kerk aan de St. Nicolaasbaai is de eerste H. Theresia-kerk in de Missie, een mooi bouwwerk.

23 Nov. zou ze plechtig door Z.D.H. Mgr. VUYLSTEKE worden ingewijd. Doch 's morgens regende het zoo, dat de geheele plechtigheid dreigde in 't water te zullen vallen. Tegen den middag klaarde het echter op; en des namiddags had onder buitengewonen toeloop van alle kanten van Aruba, de plechtige inzegening plaats, die ook vereerd werd door de tegenwoordigheid van den H.E.G. Heer WAGEMAKER, Gezaghebber van Aruba, vergezeld van Luitenant WEYERMAN en Sergeant SPREEUW. Bij den ingang van de koraal was een eereboog opgericht, en overal wapperden vlaggen. Door een stoet van 'n vijftigtal bruidjes voorafgegaan trad Mgr. de kerk binnen, terwijl het koor onder de leiding van Zuster Wynanda „Ecce Sacerdos" zong. De inwijding maakte een diepen indruk op alle aanwezigen. Na afloop der plechtigheid werd door Mgr. een hartelijk woord van dank gesproken tot den H.E.G. Heer Gezaghebber, de Directie van de Panamerican en het volk.

Moge de H. Theresia een regen van hemelsche zegeningen doen neerdalen over de parochianen van St. Nicolaas en allen die op zoo royale wijze hebben bijgedragen voor den bouw van dit heiligdom.

Welkom!

Woensdag a. s. worden alhier per SS. Van Rensselaer verwacht de H. E. Pater M. v. D. ELSEN, Vic. Prov. alsmede W. E. Paters W. DE BARBANSON; voor de missie van Curaçao, M. NIEUWENHUIZEN en TH. HELLEBREKERS, bestemd voor de missie van Portorico; tevens 5 eerw. Zusters van Schijndel en 2 eerw. Fraters, n. m.: fr. ARTHUR en ANDREAS CORSINI.

De H. E. Pater Provinciaal A. JURRIUS, en de Eerw. Moeder Priorin HORTENSIA, Alg. Overste der Zusters Dominikanessen, met de eerw. Zuster CLARA zijn te Trinidad achtergebleven, om zich daar naar de Bovenwindsche eilanden in te schepen. Aan allen een hartelijk welkom!

***

Per S.S. „Cottica" is via New-York uit Nederland hier terug gekeerd Mr. G. ESKES, Lid van den Kolonialen Raad.

Procureur Generaal.

Dinsdag is Z. E. G. A. Dr. A. DESERTINE, benoemd tot wn. Procureur Generaal, hier per gouvernements schoener „Three Sisters" aangekomen. Welkom.

H. M. „Arend."

2 December is het patrouillevaartuig „De Arend" van Nederland naar hier vertrokken. De Etat Mayor bestaat uit, de Luit. t. z. 1ste kl. van den Donker, commandant; de Luits. t. z. 2de kl. M. W. Mouton, P. Wentholt en P. A. Mulock van der Vlier Bik; de off. van den Marine stoomvaartdienst 1ste kl. G. M. Fey; die der 2de kl. ir. N. J. C. Smit; de off. van gezondheid 1ste kl. F. J. A. Baden, en de off. van adm 2 kl. J. Bouma. Welkom!

De Nieuwe Gouverneur

Volgens een telegram van de U. P. dd. 2 December uit De Haag, zooals gepubliceerd in „El Nuevo Diario" van Caracas, zal de nieuwe Gouverneur in praktijk brengen de militaire hervormingen zooals geboden door de ondervinding van de laatste jaren, waarvoor hij reeds kan rekenen op een grooter aantal krachten en ook op een geheime politie, die zorgvuldig zal georganiseerd worden.

Overboord geslagen.

12 November l.l. vertrok van hier de schoener *Gracia de Dios*, kapt. BENJAMIN MADURO, naar Sto Domingo. Den volgenden dag stak er plotseling een storm op, de golven sloegen heerhaaldelijk over het dek. Hierbij sloeg de dominikaan IGNACIO CARRASCO, die voor 't eerst de reis meemaakte, overboord en verdronk.

Verduistering van gelden.

De Hollander v. E. sinds enkele maanden in gouvernementsdienst bij het departement van O. W., als uitvoerder, is in voorarrest gesteld, beschuldigd van met gouvernementsmateriaal en gouvernementswerklieden particulier werk te hebben verricht. Naar men zegt, moet er voor duizenden aldus verduisterd zijn.

KABELBERICHTEN.

Koninklijk bezoek aan 't Vatikaan.

Op 5 December l.l. hebben Zijne Majesteiten de Koning en Koningin van Italië het eerste bezoek gebracht aan Paus Pius XI. In geheel de stad Rome heerschte er een feeststemming. Hare Majesteiten verlieten het Quirinaal om 10.30 a. m. en waren vergezeld door een korps van fietsers. Om 10.50 kwamen zij op het Vatikaan aan. Geknield kusten zij den ring des Pausen en ontvingen zijn zegen. Om 12.10 p. m. verlieten zij de basiliek van St. Pieter en keerden naar het Quirinaal terug. Onmiddelijk daarna bracht namens Zijne Heiligheid Kardinaal Gasparri, vergezeld van den Nuntius Mgr. Borgongini Duca, een tegenbezoek.

7 December l.l. brachten de kroonprins Umberto, vergezeld van de princessen Giovanni en Maria een bezoek aan Z. H., waarop de Kardinaal ook weer een tegenbezoek aan het Quirinaal bracht.

Stormberichten.

Gedurende ruim 5 dagen is een groot deel van Groot Britanje en het vasteland geteisterd door een ontzettenden storm.

Een telegram van 5 dezer sprak reeds van 5 dooden en een groot aantal vermisten tengevolge van de schipbreuk van den Franschen stoomboot Duncan. Vier schepen vroegen om hulp en vele anderen waren in gevaar. In 't Kanaal had de orkaan een snelheid van 100 mijl per uur.

Daags daarna was de storm iets minderend. Men telde reeds 23 dooden in Engeland.

6 Dec. middernacht begon de storm opnieuw, met een snelheid van 90, op sommige plaatsen 108 mijl. De draadlooze stations waren voortdurend aan werk. De spaansche boot „Gold Ames" zond S.O.S. seinen; de Italiaansche „Cismo" maakte water, de bemanning had zich in zee geworpen; de „Radyr" zonk in 't kanaal van Bristol.

Volgens latere berichten waren er gedurende de 1ste week van Dec. te zamen met de 25 in Spanje, in 't geheel 105 dooden, tengevolge van den storm. In Amsterdam waren er 7 dooden en in Berlijn 15 dooden en 20 gewonden. Velen verdronken er in de Noordzee en uit alle havenplaatsen komen berichten van talrijke strandingen van schepen.

9 Dec. nam de storm in hevigheid af. Men voorspelde echter nog andere stormen.

Volgens de laatste schatting bedraagt het aantal dooden in Engeland 160. Wegens de ontzettende regens zijn vele plaatsen overstroomd.

„BILL-BRAU" BIER.

Een populair merk in alle deelen der wereld.

Proeft het heden nog en ge zult nooit meer een ander merk gebruiken.

de Jongh & Martijn.

Agenten.

26—1

Bij ons vertrek naar Aruba wenschen wij alle vrienden en bekenden een

Gelukkig Nieuwjaar.

C. THIJMONS.

Onlusten op Haiti.

Op Haiti heerschen ernstige onlusten, tengevolge waarvan de staat van beleg is afgekondigd.

4 Dec. staakten douanebeambten, vernielden alle schrijfmachines en wondden 2 Amerikanen licht. 36 werden er gearresteerd door de patrouilles der marine. Volgens een verklaring van Stimson uit Washington zijn de onlusten veroorzaakt door een sympathiestaking die 3 Oct. begon met de studenten van de landbouwschool Damion, om 't verminderen van de sommen bestemd voor beurzen. President HOOVER gaf bevel dat de mariniers zich onmiddelijk zouden aanmelden om naar Haiti te vertrekken. Vijfhonderd vertrokken er Zaterdag 7 Dec. Volgens een verklaring van Stimson werden er vijf Haitianen gedood en een 20 tal gewond in een gevecht te Aux Cayes. De toestand was er zeer ernstig. De Commissie van de Ver. St. te Haiti vroeg om onmiddelijk de kruiser „Galveston" naar Jacmel te zenden. Volgens een later bericht waren er 11 dooden te Aux Cayes en 12 gewonden.

Men vreesde er een inval van de bewoners van buiten om de stad te plunderen. De autoriteiten hebben verklaard dat er een enorme hoeveelheid wapenen clandestien is ingevoerd, naar men vermoedt uit Guatemala.

Zaterdagavond was alles rustig.

Volgens een verklaring van JOHN R. RUSSEL is de opstand toe te schrijven aan het feit dat verschillende politici de regeering van president BORNO wilden omverwerpen vóór de verkiezingen in April, daar men vreesde dat hij zal herkozen worden.

Bekendmaking.

Ter aanvulling van de vorige bekendmaking maakt ondergeteekende bekend, dat de kosten voor Kerst- en Nieuwjaarstelegrammen met willekeurige inhoud, naar de Vereenigde Staten van Noord Amerika zullen bedragen:

Voor New-York 35 cent per woord met een minimum van 10 woorden; voor Boston Zone 37½ cent per woord met een minimum van 10 woorden; voor Chicago Zone 40 cent per woord met een minimum van 10 woorden; voor Deventer 42½ cent per woord met een minimum van 10 woorden; voor San Francisco Zone 45 cent per woord met een minimum van 10 woorden;

Deze telegrammen zullen telegrafisch doorgezonden worden naar alle plaatsen in de Vereenigde Staten.

De Directeur van 's Lands Radio en Telefoondienst,

D. MOLENKAMP.

Jeugdige misdadigers.

Zondagnacht is er een diefstal gepleegd in den winkel van de firma MORRIS E. CURIEL & SONS. Er werden gouden ringen, edelgesteenten etc. vermist, ter waarde van een tweeduizend gulden. Den volgenden dag werd de dief gepakt, een Venezolaansch jongetje, die te zamen met nog een jeugdigen misdadiger den diefstal gepleegd had.

In denzelfden nacht is men ook in het woonhuis van den heer A. A. Abady op Scharloo binnengedrongen waar verschillende voorwerpen van waarde werden meegenomen. Ook zijn de dieven geweest ten huize van den heer F. Meyer.

Consul van Columbië.

Tot Consul van Columbië alhier is wederom benoemd Generaal J. M. Nuñez Roca. De heer Dr. Samudio Bermudez zal hem vervangen als gouverneur van den staat Magdalena.

Ontsnapt.

Donderdagmorgen is een gevangene, BROOKS genaamd, ontvlucht.

Door een raam op het bureau van den Procureur-generaal moet hij ontsnapt zijn. BROOKS is een persoon met een zeer ongunstig verleden.

Goede reis.

Per S.S. „Breda" zal dezer dagen naar Noderland vertrekken de heer Ir. W. L. VAN DER VEGT. Goede reis!

Rim Tools

for automobiles

sold at TISCHER & Co. 1—3

KOLONIALE RAAD.

Zitting op DINSDAG den 17n December 1929, des avonds te 8 uur.

TE BEHANDELEN ONDERWERPEN:

1. *Ingekomen stukken.*

2. *Verkiezing van candidaten ter voordracht voor de vervulling van de vacature ontstaan door ontslagname van den Heer E. S. C. de Veer Abrahamsz.*

Willemstad, den 13n. December 1929

De Griffier van den Raad,

BOOMGAART.

van beste kwaliteit

Verkrijgbaar bij TISCHER & CO.

VUURWERK.

PRACHTIGE SORTEERING, persoonlijk in Duitschland uitgezocht door den Heer Mauricio de Jongh. Verkrijgbaar bij

de Jongh & Martijn.

Breedestraat — Overzijde.
(Tegenover de St. Anna Kerk.)

1—3

Officieele berichten.

van deze week.

De Heer Mr. A. W. J. M. Desertine Lid van het Hof van Justitie in Curaçao, belast met de betrekking van Rechter in het Kantongerecht op de Bovenwindsche eilanden, is eervol ontheven van de verdere waarneming van laatstgenoemde functie en tijdelijk belast met de waarneming van de betrekking van Procureur-Generaal in Curaçao.

Aan den Heer L. C. Kwartsz is, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als rooimeester voor de buitendistricten van Aruba en de Heer J. K. Z. Lampe, rooimeester voor het stadsdistrict van dat eiland is tevens tijdelijk benoemd tot rooimeester voor de buitendistricten aldaar.

De boschwachter op Bonaire, Martinus Margaritha, is benoemd tot tijdelijk agent van politie der 2de klasse in Curaçao en gestationneerd op Bonaire. Johannes Pascual Roos is benoemd tot boschwachter op Bonaire.

De Gouvernements-geneeskundige op St. Martin, de Heer M. R. Robles is aangewezen om bij overlijden, ziekte of andere wettige verhindering van den Gezaghebber van St. Martin, diens ambt, totdat weer daarin zal zijn voorzien, tijdelijk waar te nemen.

De Heer Ricardo Ropert Da Costa Gomez is benoemd tot tijdelijk schrijver en werkzaam gesteld op het Bevolkingsbureau alhier.

Aan den Heer Ir. W. L. van der Vegt, tijdelijk Ingenieur bij het Departement van Openbare Werken op Curaçao, is, op zijn verzoek, eervol ontslag als zoodanig verleend.

De Loods alhier W. C. Bouman is voor den tijd van veertien dagen geschorst.

De onderwijzer 1ste klasse, catogorie A, bij het openbaar onderwijs in in Curacao J. R. Quast, is eervol ontheven van zijne werkzaamstelling aan de Julianaschool op Aruba, overgeplaatst naar Curacao en werkzaam gesteld aan de Hendrikschool alhier.

De onderwijzer 3de klasse bij het openbaar onderwijs in Curacao, C. G. Buncamper, is eervol ontheven van zijne werkzaamstelling aan de openbare school voor lager onderwijs op St. Eustatius, overgeplaatst naar Aruba en werkzaam gesteld aan de Julianaschool aldaar.

De tijd. onderwijzer 4de klasse bij het openbaar onderwijs in Curacao E. C. Labega is eervol ontheven van zijne werkzaamstelling aan de Oranjeschool te Philipsburg op St. Martin, overgeplaatst naar St, Eustatius en werkzaam gesteld aan de openbare school voor lager onderwijs aldaar.

Koninklijke Nederl. Stoomboot Maatsch.

VAN CURAÇAO

NAAR Pto. Colombia, Cartagena, Cristobal en Pto. Limon:
SS. „v. Rensselaer" — 18 December.
SS. „S. Bolivar" — 8 Januari 1930.
SS. „Crijnssen" — 22 Januari.

NAAR Pto. Cabello, La Guaira, Trinidad, Barbados en Europa:
SS. „Venezuela" — 19 December.
SS. „v. Rensselaer" — 2 Januari.
SS. „Simon Bolivar" — 23 Januari.

Naar Port-au-Prince en New-York:
SS. „Pr. Fred. Hendrik" — 23 December.
SS. „Oranje Nassau" — 13 Januari 1930.

NAAR Pto. Cabello, La Guaira, Cumaná, Pampatar, Carúpano, Trinidad, Demerara, Paramaribo en Europa:
SS. „Commewijne — **29 DECEMBER.**
SS „Pr. Fred. Hendrik" — **19 JANUARI.**

NAAR Pto. Cab. en New-York:
SS. „Calypso" — 27 December.

Naar Cristobal en Pacific Coast:
SS. „Brielle" — 20 December.
SS. „Baarn" — 3 Januari.
SS. „Almelo" — 17 Januari.

Direct naar Rotterdam. (ACCEPTEERT PASSAGIERS, 1e & 3e klasse.)
SS. „BREDA" — 15 DECEMBER
SS. „BENNEKOM" — 31 DECEMBER

Elken DONDERDAG en ZONDAG om 4 UUR NAMIDDAGS vertrekt het PASSAGIERSSCHIP

„EL LIBERTADOR" Naar MARACAIBO.

Om den eetlust op te wekken niets beter dan een glas SCHLOSS voor 't eten.

Compañia Trasatlántica

El vapor

„MARQUES DE COMILLAS"

se espera el **15/16 Diciembre 1929** de Europa via Pto. Rico y Venezuela, seguirá el mismo dia para Pto Colombia y Cristobal, C. Z.

El Vapor

„MARQUES DE COMILLAS"

se espera de Colon y Pto Colombia el **24/25 Diciembre 1929** seguirá el mismo día para Pto. Cabello, La Guaira, Santo Domingo, San Juan, Tenerife, Cadiz y Barcelona.

Acepta carga y pasajeros.

Los Agentes.
S. E. L. MADURO & SONS.

Wij ontvingen zoo juist een nieuwe collectie Dames stroo- en vilthoeden, kinderhoeden.

Voor Kerstgeschenken een uitgebreide sorteering in Dames-, Heeren-, en Kinderzakdoeken, peau de pèche kussens (gevuld en ongevuld). Handgekloste en fantasiekleedjes, siergespen voor japonnen en meisjesjurken. Complete luiermanduitzetten, alsmede bekleede luiermanden in div. modellen. Witte en gestreepte Jongensmatrozenpakjes in alle courante maten.

DE BIJENKORF. Heerenstraat No. 5 (boven.)

Voor de Kerstdagen een mooi Avondtoilet?

dan

„PATRICIALINE GLORIA".

De nieuwste zijde voor japonnen in de nieuwste modekleuren.

De Bijenkorf.

Heerenstraat No. 5 (boven).

Een groote geest!!!

Men klaagt wel eens over achteruitgang van het peil der Kamerleden. In die vraag stellen wij ons geen partij. Maar wel willen wij erop wijzen, dat het toch af en toe, ook in tijden van parlementaire slapte, voorkomt, dat een man opstaat, die op geheel bijzondere wijze de aandacht op zich weet te vestigen. Dan worden we trots alles dankbaar gestemd, omdat nu eenmaal de groote zonen niet opgeschept liggen, om hen te eeren. Zoo moet het geweest zijn, toen in 1874 bij de begrootingsdiscussiën het Limburgsche Kamerlid Jhr. Kerens de Wylré opstond om de eenige parlementaire redevoering, die hij ooit gestoken heeft, te houden en daarin aan te dringen op het aanstellen van een gezant bij Don Carlos. Zoo zal het ook straks zijn, wanneer bij hoofdstuk XI van zijn zetel oprijst het ééne lid, dat blijkens het Voorloopig verslag met het zeer oorspronkelijke denkbeeld is gekomen, om de West-Indische gewesten te verkoopen, omdat deze eer nadeel dan voordeel voor Nederland opleveren.

Maar laat het dan ook voor dat lid bij die ééne redevoering blijven.

K.W.

Vliegdienst.

De Sikorsky die Woensdag middag aankwam is wegens een defect aan de machine geland in de St. Jorisbaai.

Een ander vliegtuig kwam Donderdag avond om de mail over te nemen, en de route vervolgen.

Intusschen was 't eerste weer hersteld en kon zijn tocht vervolgen.

Hamburg-Amerika-Linie.

NEXT SAILINGS (Subject to Changes) **FROM CURACAO TO:**

Passenger-Ship:	Pto. Colombia, Cartagena, Cristobal, Port Limon:	Pto. Cabello, La Guayra, Trinidad, PLYMOUTH, AMSTERDAM & HAMBURG
M. S. Magdalena	July 4—5.	July 17—18.
SS. Rugia		July 31.
*) SS. Teutonia	July 23—24.	Aug. 29.
*) SS. Galicia	Aug. 0—21.	Sept. 26.
MS. Magdalena	Aug. 29—30.	Sep. 11—12.
*) SS. Grunewald	Sept. 17—18.	Oct. 24.
M. S. „Orinoco"	Sept. 26—27.	Oct. 9—10.
*) SS. Rugia	Oct. 15—16.	Nov. 20.
M.S. Magdalena	Oct. 24—25.	Nov. 6—7.
*) S.S. TEUTONIA	Nov. 12—13.	Dec. 18.
MS. Orinoco	Nov. 21—22.	Dec. 4—5.
*) Galicia	Dec. 10—11.	Jan. 16.
M. S. „Magdalena"	Dec. 19—20.	Jan. 1—2

Steamers marked *) call at Pto. Barrios and Tampico (Mexico) returning via Westindian Ports to Europe.

The Steamers „TEUTONIA", „RUGIA" & „GALICIA" have FIRST and THIRD CLASS accomodation. SS. „GRUNEWALD" has ONLY FIRST CLASS accomodation.

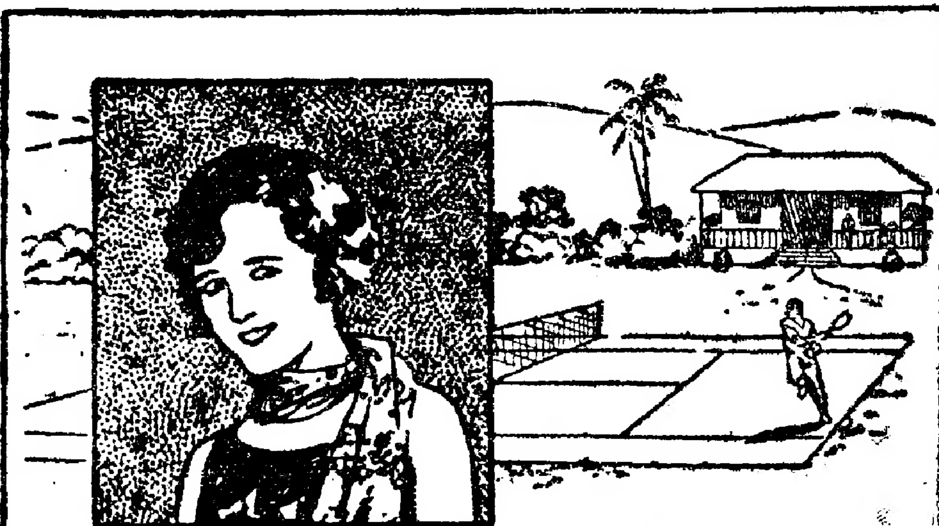
The special attention is called to the New Twin Screw Motor-Ships „ORINOCO" and „MAGDALENA". These Ships have an excellent FIRST, INTERMEDIATE and THIRD CLASS accomodation.

The „ORINOCO" and „MAGDALENA" call homewardbound also at CHERBOURG.

All Ships accept Passengers and Cargo.
For further information apply to:

Edwards, Henriquez & Co.
Agents.

Fleurig en onvermoeid.

Doordat Sanatogen bloed en zenuwen voedt en sterkt, zal reeds na een kortstondig gebruik een merkbare toeneming van energie en weerstandsvermogen intreden.

De kleur zal op Uw wangen terugkomen; opgewekt en fleurig zult gij weer kunnen genieten van het leven, vermoeidheid en slapte zullen overwonnen zijn.

Vele malen werd reeds wetenschappelijk bewezen, hoezeer Sanatogen de levenskrachten vergroot. Een Engelsch geneesheer b.v. toonde met behulp van een ingenieuze „vermoeidheidsmeter" aan, dat de gemiddelde toeneming van energie na 3 weken Sanatogengebruik 23 % bedroeg. (Med. Echo, Jan. 1926).

Enkele weken Sanatogengebruik zullen U bewijzen, dat meer levenskracht en weerstandsvermogen dichter in Uw bereik liggen, dan ge vermoedt.

Begin nog heden Sanatogen te gebruiken.

SANATOGEN

Het Zenuwsterkend Voedsel

Verkrijgbaar in alle Apotheken

Agente General, W. A. MAAL
P. O. Box 63,—Curacao.

Bekendmaking.

Le openbare verkooping van juwee- en en gouden en zilveren voorwerpen, van en met **2 Januari 1928** *tot en met* **30 Juni 1928** *ter „De Spaar en Beleenbank van Cnraçao beleend onder* **No. 6904 R** *tot en met* **No 5433 S** *zal aanvangen op* **Donderdag** *den* **14 November** a. s. *des morgens te* **negen uur**, *in het lokaal der vennootschap en zal worden voortgezet op de volgende* **Donderdagen.**

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop hunner panden te voorkomen door **zoo sgoedig mogelijk** *de verschuldigde interesten te komen aanzuiveren.*

De verkooping zal in geen geval worden uitgesteld, waar. zal precies op den 5 December a. s. een aanvang nemen.

Willemstad den 16 Oetober 1929

De Voorzitter

P. L. GORSIRA.

Desde 1764
El Té de Otto Roelofs es el mejor

MENSINGA CO. AGENTEN.

Geen betere WHISKY te verkrijgen
MORRIS E. CURIEL & SONS.
Agenten.
6—6

ATENTIE! ATENTIE!

Wilt U gezellige feestdagen doorbrengen?
Zoo ja, wendt U dan tot de volgende winkels:
E. Vasilda, *Hoogstraat. Batipanjabaai; Hoek Rembrandt en Kortenaerstr. 29.*

Daar zult U op den 23ste en 24ste Dec. a.s. de heerlijke **Surinaamsche Kerstbrooden** *te koop krijgen tegen* **f. 1.** — *en* **f. 2.** — *per stuk.*

ZEGT HET VOORT daar de voorraad niet groot zal zijn.

1—2

Te Huur.

Het modern ingericht Heerenhuis No. 32 Prinsenstraat, te bevragen bij

DAVID A. CORREA.

2—2 **Zonstraat No. 1.**

APOTHEEK
"Botica Nacional"

van EDMUND JACOBSEN, Apotheker
AMERICAN DRUGSTORE ENGLISH PHARMACY
Breedestraat, Otrabanda Telefoon No. 256.

Spoedige aflevering van Recepten
Patentmedicijnen en Chemicalien
Drogerijen Parfumes en Zeepen
Wijnen en Likeuren
Alle Foto-artikelen
Allerlei Soorten van
Chocolade, Suikerwaren, en Koekjes
Sigaren en Sigaretten Sodawater en Limonade.

VLUGGE BEDIENING OOK AAN HUIS BEZORGEN.

IETS HEERLIJKS! IETS FIJNS!

VAN WOERKOM'S JAMS, VRUCHTENGELEIEN
en LIMONADESIROPEN
uitsluitend uit VERSCHE VRUCHTEN EN SUIKER bereid.
RIJK AAN VOEDINGSWAARDE.
EENS GEKOCHT . . . . . ALTIJD GEZOCHT.
Vraagt Uwen winkelier.

Alleenvertegenwoordigers: A. van BEVEREN & CO.

1—5

TE KOOP

Een NIEUWE PIANOLA ter bezichtiging in ons locaal Heerenstraat -- De Ruyterplein.

EL AUTOMOVIL AMERICANO

2—2 **West India Mercantile Co. Ltd.**

Vereeniging „Suriname".

Goochelavond door de beroemde Prof. NICOLAAS ZAPHERO, op Zaterdagavond den 14 December a. s. in 't „Kransje" a/d. Curaçaostraat Otrabanda, om 8 uur precies.

Geheel en al een nieuw programma. Het nieuwste op hetgebied van goochelen, De avond zal U wel bevallen.

Succes gewaarborgd.

Kaarten verkrijgbaar bij de bestuursleden
en de heer VERRA Bullenbaai a f 1.00. Kinderen halve prijs.
Zitplaatsen a f 0.25 te bespreken.
Komt één komt allen genieten van deze wonderbare avond.

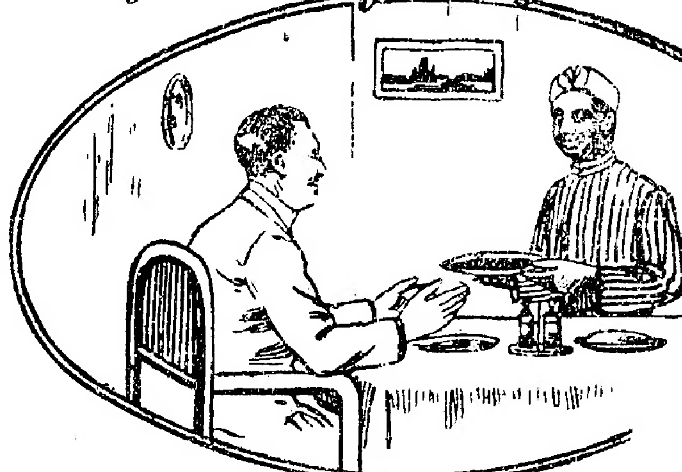
2—2 *Het Bestuur.*

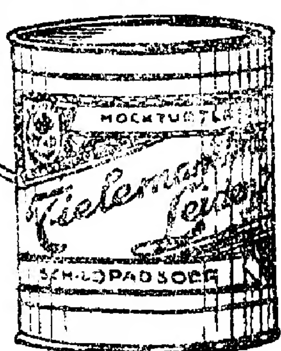

Als ge een verfrissching wilt nemen na de hitte van den dag, niets beter dan SCHLOSS.

Altijd heerlijk van smaak

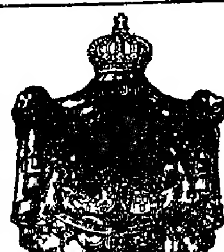

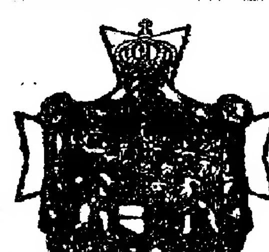

TIELEMAN & DROS
LEIDEN
HOLLAND

MENSING & Co Agenten.

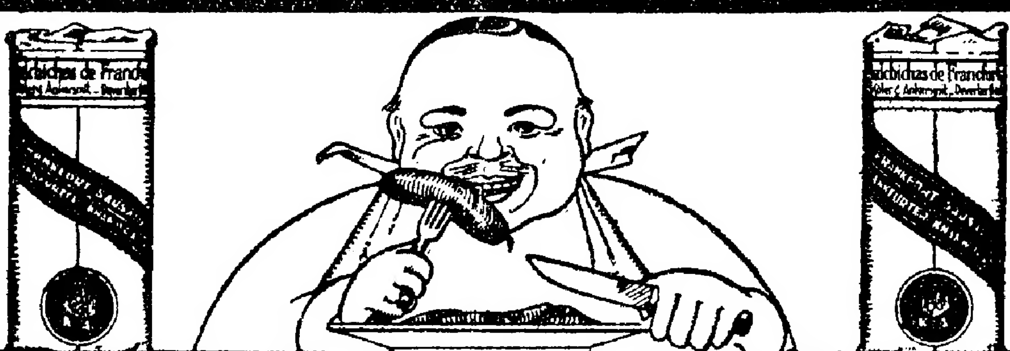

PROVEEDORES DE LA CASA REAL

H.M. DE KONINGIN MOEDER Z.K.H. DEN PRINS DER NEDERLANDEN

Salchichas de Francfort

MARCA. KÖLER & ANKERSMIT
DEVENTER - HOLANDA

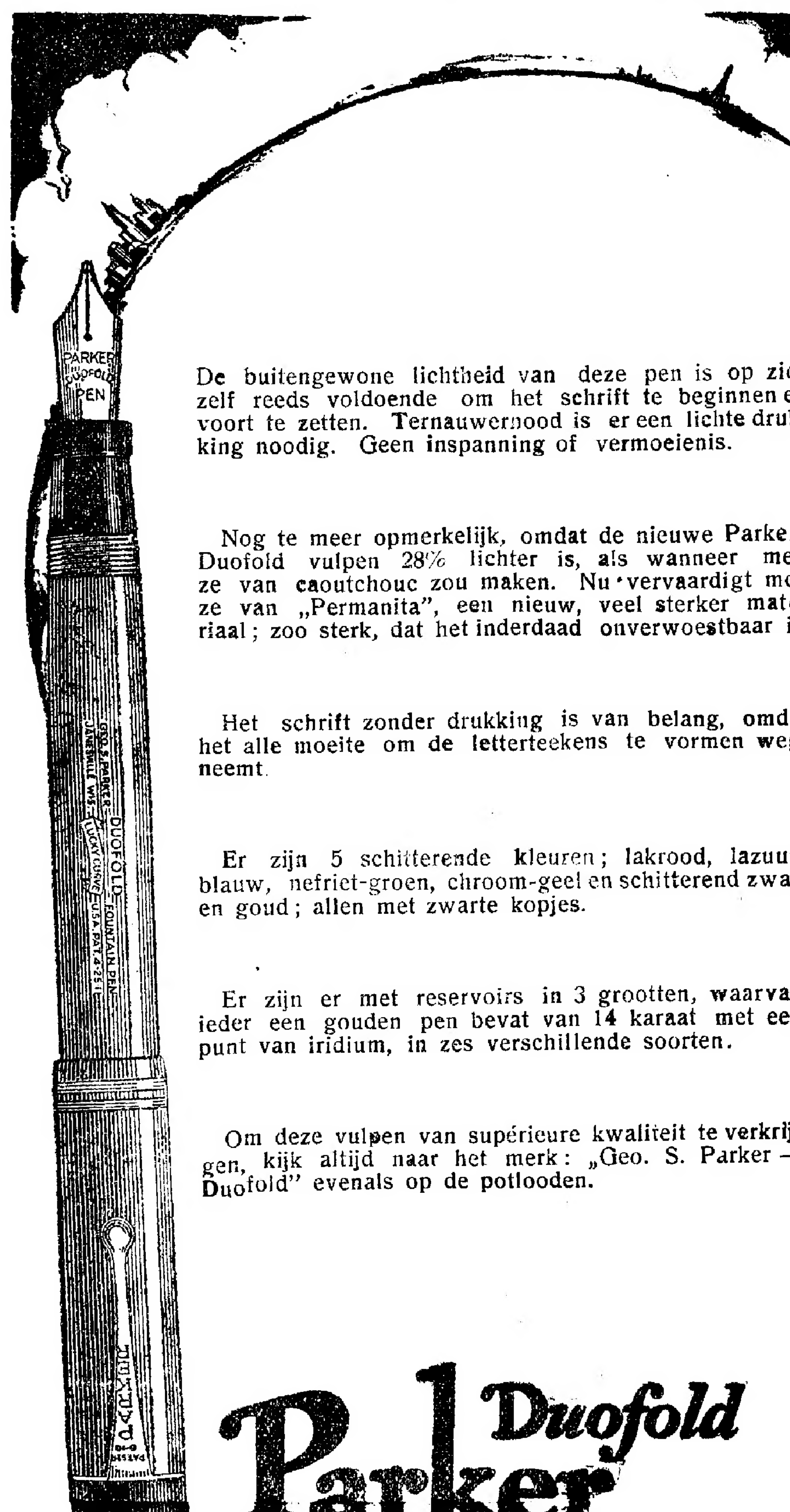
Agentes: GALMEYER & Co.
Breedestraat 72, Otrabanda.

SHELL Motorolie en Gasoline

De volmaakte combinatie voor moderne motoren.

Parker Duofold

CURIEL'S BANK.

Willemstad - Curaçao - Ned. West-Indie.

ALLE BANKZAKEN.

Rekening-courant in locaal en vreemd geld.
Deposito's op termijn in locaal en vreemd geld.
Voorschotten en Handelscredieten.
Koop, Verkoop en Incasso van Wissels, Credietbrieven,
Coupons en Vreemd Geld tegen voordeelige koersen.
Telegrafische uitbetalingen naar alle werelddeelen.
Reiscredietbrieven en Chéques van de
National City Bank of New York, New York City.
Safe-loketten.
Speciale afdeeling voor Incasso's
Afdeeling Spaarkas.
Afdeeling Assurantie

HORN-LINE.

List of saillngs from CURAÇAO to:

Name of Motorships:	HAMBURG via Pto. Cabello, La Guaira & Trinidad:	Pto. Colombia & Cartagena	To Sta. Marta:
Frida Horn	10 Nov.	27 Nov.	27 Nov.
Heinz Horn	24 Nov.	6 Nov.	
Mimi Horn	8 Dec.	19 Nov.	19 Nov.
Presidente Gomez	8 Jan.	17 Dec.	17 Dec.
Ingrid Horn	19 Jan.	1 Jan.	
Frida Horn	2 Feb.	14 Jan.	14 Jan.
Heinz Horn	16 Feb.	29 Jan.	
Mimi Horn	2 Mar.	11 Feb.	11 Feb.
Presidente Gomez	30 Mar.	11 Mar.	11 Mar.
Ingrid Horn	13 Apr.	26 Mar.	
Frida Horn	27 Apr.	9 Apr.	9 Apr.
Heinz Horn	11 May.	23 Apr.	

To Kingston & Port au Prince, via Jacmel:

Marie Horn	10 Nov.
Henry Horn	9 Dec.
Waldtraut Horn	6 Jan.
Therese Horn	3 Feb.
Marie Horn	3 Mar.
Henry Horn	1 Apr.
Waldtraut Horn	28 Apr.

To Maracaibo frequent sailings by:
„Zulia" cargo and passengers. „Karibia", cargo only.

V. ROSSEM'S
Poorters-Toeback
DE BESTE VARINAS

Verkrijgbaar bij ELLIS & DANIA Agenten.